

KEHELY

Szentendrei Református Hírlevél

Reformáció ünnepén

Emlékezzünk a bátrakra, akik mertek visszatérni a forrásokhoz! Kálvin, Luther, Zwingli és a többiek - mind egy-egy hegyóriás. Komolyan vették, hogy a Biblia ige, vagyis tényleg Isten szava hozzánk, így hát annak mértéke szerint kell élni. Rájuk emlékezzünk minden év október 31-én, amikor is Luther Márton kiszögezte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára, újtára indítva ezzel a reformáció népmozgalmát.

Maga a reformáció már évszázadok óta érett, hiszen Wycliff Angliában, tanítványa, Husz János Csehországban és más, ún. előreformátorok szinte minden lényeges igei igazságra ráirányították már a figyelmet: hogy nem az egyház, hanem Krisztus az egyetlen közbenjárónk Istenhez, hogy a Bibliát nemzeti nyelvre kell fordítani és mindenkinek olvasni, hogy a híveknek nem csak az egyház közvetítésével, hanem személyesen is oda kell tudni állni Isten elé, hogy az úrvacsorát kenyérrel és borral, vagyis két szín alatt kell kiszolgáltatni és az istentisztelet folyjék nemzeti nyelven, nem pedig latinul... Rájuk emlékezzünk, a hit bátraira: Husz Jánost máglyán égették meg, később Kálvinnak is menekülnie kellett a száműzetésben élni, és sokan életükkel fizettek hitvalló kiállásukért.

És a magyarok, kik közül Szegedi Kiss István például, Dunamellék első református szuperintendense nem csak a török láncbaiban prédikált a szolnoki piacon, ott is megtérésre hívogatta az embereket, de szenvedései és fogságai közt olyan könyvet is írt - latinul -, amit Európa egyetemsein szerte mindenütt tankönyvként használtak vagy száz évig. (Loci Communes a címe, és benne van az akkori világ egész tudománya. Aki keresi, ma is megtalálja pl. a tübingeni egyetem könyvtárában) Vagy Sztárai Mihály, aki hegedűjével és szép bariton hangjával zsolttárt énekelve hívogatta elő a zombókából a török hódoltság területén a felégetett házu magyarokat (lásd ehhez az Énekeskönyv 197, 254, 255., 260, 384. énekét!) hogy házaikat, falvaikat építsék újjá, indítsanak iskolákat - ő maga százhuszat alapított - hogy olvashassák aztán a magyarok az ígét saját nyelvükön és ne hozzanak többé hazájukra istentelen életükkel tatárt, törököt!

A reformáció emlékűnepe évről-évre szinte egybeesik az új borért való hálaadással. Ahogyan a kenyeret Istennek köszönjük meg aratási ünnepünkön augusztusban, úgy az új borért, az úrvacsora másik eleméért is neki, a világmindenség királyának adunk hálát október utolsó vasárnapján. A kenyér a minden napokat, a bor az ünnepnapokat jelképezi. A kettő együtt az úrasztalán pedig Jézus megtöretett testének és kiontott véreinek jelei számunkra.

Ő maga mondta: "Az én testem bizony étel, és az én vérem bizony ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem lakozik és én is abban." (János 6,55-56)

A reformáció "új bora" igazából nem újításokat hozott, hanem a "retro ad fontes" - vissza a forrásokhoz - gondolat jegyében csak visszatérés volt az eredeti, bibliai alapokhoz.

Reformáció ünnepén megemlékezünk a hit hőseiről (Zsid. 11), akik közül sokan életüket is odaáldozták az egyház igei megújulásának ügyéért. Ám csak akkor lehetünk büszkék rájuk, ha követjük hitüket, bátorságukat és életük példáját!

Köszöntés az olvasónak!

"Emlékezz meg az egész útról, melyen hordozott téged az Úr!"
(V. Mózes 8,2)

Gyülekezetünk tagjait eddig évente kétszer kerestük fel levéllel, húsvétkor és karácsonykor. Felmerült azonban az igény, hogy bővítsük ezt legalább négy alkalomra és legyen részletesebb a híradás is - így született az egyházközi újság kiadásának gondolata. A lap hivatalos neve - melynek első számát kezében tartja az olvasó - Szentendrei Református Hírlevél, de összefoglaló címként ehhez a "Kehely" nevet illesztettük, utalva bibliai gyökerű, sok évszázados, szeretett református jelképünkre, az áldozat krisztusi szimbólumára.

Terveink szerint található lesz ebben a tájékoztató újságban rövid igei rész, írások elgondolkodtató témákról, könyvekről és filmekről is, beszámoló a hivatalos ügyeinkről, presbiteri gyűlésekről és gyülekezeti eseményekről, aztán ifjúsági alkalmainkról, énekkari és zenei életünkről, tervezett közös programokról és gimnáziumunk életéről is. Egy-egy arckép is bemutatásra kerül majd és lesz helye olvasói saroknak is. A lap kinyomtatást Kádár Péter testvérünk saját költségén vállalta, amely hétszáz példány évente négyszeri megjelenítésével komoly áldozat. Főszerkesztőnk, Jámborné Benkei Ildikó és a többi munkatársak is mind ingyenesen vállalták a lapunk létrehozásával járó munkát, amelyért hálás köszönettel tartozunk. A címlap arculatának szép grafikája Balikó András képzőművész ajándéka, illesse őt is köszönet.

Az a célunk, hogy a lap minden gyülekezeti tagunkhoz negyedévente ingyenesen eljusson, aminek megvalósításához kérjük a testvérek tevékeny közreműködését és rendszeres segítségét. (ld. a külön Felhívás-t!).

Áldást kérő szívvel bocsátjuk útra lapunk első számát. Adjon hasznos tájékoztatást, lelki útmutatást, örömet és vigasztalást, építse közösségünket, erősítse összetartozásunkat egymással és mindenkinek fölött életünk Urával!

dr. P. Tóth Béla, lelkipásztor

"A kiadványunkban megjelenő cikkek, írások nem feltétlenül fedik mindenben a szerkesztőség véleményét, hanem elsősorban azok szerzőinek gondolatait tükrözik."

Felhívás!

Lapunk úgy juthat el minden református egyháztaghoz, ha a templomos gyülekezetből minél többen vállalkoznak saját utcájukban vagy a környékükön lakó reformátusokhoz annak továbbítására. Kérjük a jelentkezéseket Stáry Kálmán testvérünkhöz, aki vállalta, hogy kézben tartja a terjesztés ügyét.

Gyülekezeti kirándulás Etyekre

Gyülekezetünk május 22-én az etyeki református testvérgyülekezetet látogatta meg. A negyvennégy fő nagyon kellemes napot tölthetett el Etyeken, ahol nemcsak istentiszteleten vehettünk részt, hanem a közösségi ünnep eseményeinek is résztvevői lehettünk.

Egyházközségünk több évtizede patronálja a maroknyi etyeki református-ságot, amely évenkénti anyagi támogatásból és kölcsönös alkalmasszerű látogatásból áll.

A kirándulás résztvevőinek csoportja

Az etyeki gyülekezet, nem kis részben lelkipásztora, dr. Révész Jánosné szolgálatai kapcsán, komoly fejlődésnek indult az utóbbi évtizedben. Gyönyörűen felújították templomukat kívülről-belülről, és most új gyülekezeti központ és parókia építésére készülnek. Megkezdődött és szép létszámmal folyik az iskolai és templomi hitoktatás.

A 3700 lakosú település Fejér megye észak-keleti peremén, a Zsámbéki-medence szélén, Budapesttől 26 km-re található. Az évszázados szőlőkultúra eredményeként a falut néhány éve már a történelmi borvidékek közé sorolják. A község múltjának megismerése mellett meghallgathattuk a református templom történetét is, amely késő barokk eredetű templom.

Megérkezésünket követően először istentiszteleten vettünk részt, ahol a község és a gyülekezet, valamint a templom történetével is megismerkedhettünk. A szentendrei gyülekezet részéről Sikolya Zsolt gondnok úr mondott köszöntő szavakat, és a kórusunk is énekelt Bokorné Forró Ágnes vezetésével.

Igét hirdetett dr. P. Tóth Béla, gyülekezetünk lelkipásztora. A finom ebéd után sétát tettünk a helyi kalauz segítségével. A séta tetőpontja az volt, amikor egy ottani gyülekezeti tag hatalmas bor-pincéjével és az ottani borfajtákkal ismerkedtünk. Délután a templom melletti réten kulturális műsorok folytak, és a sátrakban mindenféle finomságok várták az odalátogatókat.

Nagyon kellemesen éreztük magunkat és a testvér-gyülekezeti kapcsolatok ápolását is egyre többen fontosnak tartjuk.

Stáry Kálmán
a kirándulás szervezője

Családi nap!

Október 29-én szombaton Családi Napot tartunk Lajosforrásnál bográcson főzéssel. Gyermekeket, labdát, játékot mindenki hozzon magával! Tartunk majd áhitatot is, Énekeskönyvet is csomagoljunk. Erdei sétahoz, kiránduláshoz megfelelő cipővel készüljünk, és lehetőleg mindenki hozzon (esetleges kullancs ellen) sapkát is magával. Rossz idő esetén tavasszal tartjuk. Találkozás de. 9-kor a helyszínen, mindenkit szeretettel várunk!

Tahi gyülekezeti hétvége

"Együtt" összefoglaló címmel szeptember 16-18-án gyülekezeti hétvégét tartottunk Tahi Sion-hegyen. A sok virággal díszes, a nyár után már elcsöndesedett üdülőben mintegy negyvenen voltunk gyülekezetünkbeli a legkülönbözőbb korosztályokból.

A hétvége résztvevőinek csoportja

Előadások, iget tanulmányok hangzottak el, sokat énekeltünk is, a kiscsoportos beszélgetésekben pedig életünk és hitünk személyesebb vonatkozásairól hallgathattuk meg egymást. A lelkipásztoron és beosztott lelkészen kívül Molnár Miklós és Timár Pálné nyugalmazott lelkészek szolgáltak.

Kehely Szentendrei Református Hírlevél Kiadja: az egyházközség Cím: 2000 Szentendre Rákóczi út 14.	Telefon: 06 26 310-524 Felelős kiadó: dr. P. Tóth Béla Főszerkesztő: Jámorné Benkei Ildikó
---	--

Október 12-én meglátogatta a Református Gimnáziumot dr. Pásztor János és felesége, Jutka asszony ausztráliai vendégeik társaságában, akikkel valamikor Kenyában együtt tanítottak az ottani teológián. A vendég házaspár férfi tagja nem csak lelkész és misszionárius lévén, hanem mémök is, nagy elismerését fejezte ki az épület átépítését tervező szentendrei építész, Szuromi Imre nagyszerű munkája láttán.

A Károli Gáspár Református Egyetem a tanév kezdetével kihelyezett gyakorló iskolai oktatásra kérte fel a Szentendrei Református Gimnáziumot német nyelv és magyar irodalom tantárgyakból. Gratulálunk a jeles szakmai elismeréshez!

A Ráday Kollégium teológiai akadémiájának 150 éves jubileuma alkalmából október 9-én Keresztes Gabriella V. éves hallgató jött el gyülekezetünkbe rendkívüli, ünnepi legátusként. A vasárnap istentiszteleten ismertette a Budapesten folyó lelkészképzés történetét és mai életét, valamint megköszönte gyülekezetünk sok évtizedes rendszeres támogatását is, amit a karácsonyi és húsvéti legációk kapcsán szoktunk eljuttatni az intézménynek.

Gyülekezetünkbeli indult teológiai tanulmányaira az utóbbi három évtizedben Bödecs Pál, Kern Mária, Medveczky Borbála és Németh Judit, ma valamennyien gyakorló lelkészi vagy főiskolai tanítói szolgálatban állnak.

Üzen a múlt - régi dokumentumainkból

ÉZ A HÁZ ÉPÜLT 1827.ik Esztendőben
Ns N-tes Akots Péter tulajdon költségén építette akkitis az Istennek Leg Nagyobb Ditsőségére a R. Eklézsiának Rektora Dobai István második esztendőn náom lakik és az én Asztalomon él. Lévai születés Akots Péter mmpira Ns Berkovits Ersébet hitvesemmel együtt (1962 augusztusában a Paprikabíró u4.sz. ház átépítésekor a gerenda alól került elő.)

Ez az írás egy immár elsüllyedt világba visz bennünket. Már a nyelvezete is százhetven éves, ezt azonnal látni - és milyen jóízű ilyesmit olvasgatni. De még a lelkület! Egy házát építő pár, Nagyságos és Nemzetes Akots Péter, valamint Nagyságos Berkovits Ersébet a jövődönék üzen benne, ami önmagában is aranykori igyekezet. És lám, vannak, akik olvassuk - csaknem két évszázad múltán! Az egykor virágzó szentendrei reformátusság (1620-tól 1686-ig ismerjük a lelkészek nevét a városban) szinte felszámolódtott a Rákóczi szabadságharc bukása utáni időkben, és csak az 1822-ben szerveződött megint újjá. Akkor összesen 147 lelket számolt a gyülekezet, ám abban a számban már a csecsemők és aggyastánok is benne voltak. Templomot építeni, lelkészt tartani nem tudott ez a maroknyi nép. De református tanítót gyermekeik számára azért fogadtak, és pedig úgy, hogy évi 200 korona fizetését magukra klostva összeadták, aki aztán - tanító lakás híján - házaknál lakott és ott tanította a gyermekeket írni-olvasni, zsolttart énekelni, a Szentírást megismerni.

Ezekről az időről, erről a szent igyekezetéről ad hírt ez a gerenda alatt 1962-ben fellelt írás.

Presbitereket választunk

Hat évente újra választjuk gyülekezetünk presbiterait, akik törvényünk szerint "az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai". Egyházközségünknek 24 presbiter van, akik mellé még 6 pótpresbiter is kell választanunk, hogy elköltözés, elhalálozás, stb. esetén behívhatók legyenek közülük presbiteri szolgálatra.

Példaadó hitbeli és családi életet élő s erre a sajátos szolgálatra kegyelmi ajándékot is kapott testvérekre tehettek javaslatot gyülekezetünk hívei személyesen vagy írásban a Presbiter-jelölt és Választási Bizottságnál és a templomban négy vasárnapon kített lądában. A megválasztott és a gyülekezet előtt fogadalmat tett bizottság (tagjai dr. Bacsa Imre és Sásdy Béláné, valamint hivatalból a gyülekezet lelkipásztora) a beérkezett nevek és széleskörű tájékozódásuk alapján javaslatot tettek a presbitériumnak a jelöltek állítására.

A presbitérium október 15-én tartott gyűlésen megtárgyalta a jelölt bizottság által alkalmasnak találtak névsorát, azt határozatával megerősítette a következők személyében:

Presbiternek jelölte:

Angyal Zoltánné dr. jogász,
dr. Bárdos László, egyetemi docens
dr. Bartha Zsolt, orvos
Csonka Kálmánné, nyugdíjas
Farkas Turánka, mérnök
dr. Farkas Zoltán, zenetörténész
Földi János, tanár
Fülöp Zsolt, órási
Mooréh János, üzemmérnök
Nagy Lászlóné, adminisztrátor
Óradnai Sándorné, pénztáros
Sikolya Zsolt, informatikus
Sinóros Buda, nyugdíjas
Szabó Sándorné, nyugdíjas
Varga Lászlóné, nyugdíjas
Virág Zoltán, geofizikus, eddigi presbitereket,

valamint:

Ács Endréné, háztartásbeli
dr. Imre Lajos nyugdíjas mérnök
Kun Péter, tanár
Pungor Lászlóné, háztartásbeli
Szabó László, logisztikus
dr. Szalay Zsolt, közgazdász
dr. Tar Erzsébet, orvos
Vincze Ottó, festőművész testvéreinket.

Pótpresbiternek jelölte:

Nagy Domokos, informatikus
dr. Szentgyörgyvölgyi Péter, jogász
dr. Taniszláv Erzsébet, orvos
Tomka Alpár, gépészmérnök
Véber Zita, közgazdász
Vomberg Frigyes, mesterszakács testvéreinket.

Gondnoknak jelölte:

Sikolya Zsolt presbiter, eddigi gondnokot.

Nevezettek a jelölést elfogadták és készek a szolgálat végzésére. Személyes bemutatásuk november 13-án vasárnap a 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében lesz, az egyházközség választói közgyűlése pedig, amikor a gyülekezet választó tagjai is kifejezhetik egyetértésüket vagy egyet nem értésüket megválasztásukra nézve, egy héttel később, november 20-án vasárnap a de. 10 órakor kezdődő istentiszteleten. Választó joggal az rendelkezik a református egyházban, aki részt vesz egyházközsége fenntartásában és legalább egy év óta szerepel a gyülekezet névjegyzékében.

A Presbitérium Elnöksége

"Emeld föl tekintetedet, és nézz körül!"

(És.60:4)

A címben lévő ige alapján a régi-új presbitériumnak és a gyülekezetnek meg kell állnia és számot adni az eltelt hat évről, annak alapján, hogy a gyülekezet és egyen-egyenként a tagjai közelebb jutottak-e a hívők nagykorúsága felé vezető keskeny úton. Lélekben többek vagyunk-e tavalyi önmagunkhoz képest? Milyen lépéseket tett a vasárnapi hallgatóság a hétköznapokban? Részt vesz-e a gyülekezet által szervezett alkalmakon, hozott-e létre újakat? A körülöttünk lévő világ kihívásait észrevette-e, s milyen válaszokat fogalmazott meg?

Választói névjegyzékünkben 827 egyháztag szerepel, ennyi azok száma, akik évente legalább egyszer anyagilag is részt vesznek egyházunk fenntartásában. Családtagjainkkal együtt református gyülekezetünk így, kb. összesen 2000 lelket számlál Szentendrén. Ebből templomba rendszeresen 3-400-an járunk. Hogyan szólítsuk meg a gyülekezet hiányzó részét? A legutóbbi népszámlálás idején városunkban 3068-an vallották magukat reformátusnak, vagyis a még el nem értekből akár egy fél új gyülekezet is alakulhatna.

Még árnyaltabb a kép, ha a gyülekezettel kapcsolatba került fiataljainkra gondolunk. Őket nap mint nap befolyásolja az értékeket viszonylagossá tevő információ- és mintaáradat. Egyházközségünk a meglévő keretei között (évente két ifjúsági istentisztelet, biblia órák, konfirmációi oktatás) valóban eléri-e őket, az ő nyelvükön közvetíti-e az Evangéliumot, vagy csak mi "felnőttek" gondoljuk jónak és elégségesnek ezeket az alkalmakat? Nos, kedves testvéreim, ez is a gyülekezeten belül végzendő missziós feladatok egyike!

Ezekkel a nehézségekkel is szembesült a Német Protestáns Egyház (Frankfurt) gyakorló lelkésze Klaus Douglass, aki saját gyülekezetét újította meg és tette közzé tapasztalatait könyv formájában (Kálvin Kiadó), képletesen szólva a mindannyiunk templom ajtójára szegezve 96 tételét az Egyház jövőjéről. Ezek közül a presbiter választás kapcsán néhányat figyelmébe ajánlok az Olvasónak.

- Minden keresztyén kapott valamilyen kegyelmi ajándékot Istentől, és megkapta a hozzá tartozó feladatot is.

- A gyülekezet vezetésének legfontosabb feladata, hogy hozzásegítse a gyülekezet tagjait adományaik, képességeik felismeréséhez és segítse őket, hogy éljenek velük.

- Jézus példát mutatott, hogy miként kell gyülekezetet vezetni. Nem uralkodott tanítványain, hanem szolgáltatta őket.

Nagy felelősség presbiter jelöltnek lenni és nagy feladat és nagy felelősség választóként bizalmat szavazni a jelölteknek, nemcsak azért, mert vasárnapról vasárnapra találkozunk és szembesülünk egymás vágyaival, ígéreteivel és elégedetlenkedünk, ha nem az és nem úgy történt, ahogy elképzeltük, hanem mert a mi Urunk számon kéri, hogyan sáfárkodtunk a ránk bízott talentumokkal. Ezeket figyelembe véve bátran szembe kell nézni hibáinkkal és büszkén vállalni reformátori értékeinket. Megújulásra van szükség, mert csak így tehetünk eleget Jézus Krisztus missziói parancsának az egyetemes papság szolgálatában.

"Elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvé őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében, és tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek. És ímé, én titeket vagyok minden napon a világ végezetéig."

(Mt 28:19-20.)

Fülöp Zsolt presbiter

Miből élünk?

"Nem csak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az Úr szájából származik."

(V. Móz. 8,3)

Az olvasószerkesztő kérése

Mint a Hírlevél olvasószerkesztője, arra szeretném kérni a testvéreket, hogy bátran küldjék el véleményüket, észrevételeiket, tanácsaikat, ötleteiket a szerkesztőségnek. Mivel a gyülekezet életében ez az első kísérlet arra, hogy egy rendszeresen megjelenő kiadvánnyal is segítsük a gyülekezetet belüli információ- és gondolatcserét, az egyháztagok szellemi és lelki gazdagodását, magától értetődő, hogy mi is keressük ennek legmegfelelőbb formai és tartalmi lehetőségeit. Szeretnénk olyan kérdésekkel, témákkal, eseményekkel foglalkozni a Hírlevélben, amelyek a legtöbb olvasót érdeklik.

Ezt azonban csak közösen tudjuk megtalálni, ezért számítunk a testvérek segítségére is. De a javaslatokon, kritikán túl annak is nagyon örülnénk, ha közzeendő tudósításokat, írásokat, fotókat is kapnánk a kedves olvasóinktól.

Ezek lehetnek másokkal megosztandó gondolatok, egy-egy gyülekezeti vagy más, a gyülekezetet érdeklő eseményről való beszámolók, képanyagok.

A közlendő anyagok esetében az a legcélszerűbb, ha elektronikus formában a zsolt.sikolya@dunakanyar.net elektronikus levélcímre küldik el, de átadhatják személyesen papíron is a vasárnapi 10 óras istentisztelet előtt vagy után. Távollétemben le lehet adni ezeket lelkészünknek istentisztelet után vagy a hivatali fogadóórán a lelkési hivatalban, el lehet küldeni az egyházközség címére postán, vagy be lehet dobni az egyházközség postaládájába. Mindez természetesen igaz az észrevételekre, ötletekre is.

Végül hadd buzdítsam a testvéreket Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt első levele 14. részének 12. versével is arra, hogy vegyenek rész a Hírlevél szerkesztésében, osszák meg véleményüket, gondolataikat, tapasztalataikat, élményeiket másokkal is a lapban:

"Ezért ti is ... arra igyekezzetek, hogy gazdagodásotok a gyülekezet építését szolgálja."

Sikolya Zsolt
olvasószerkesztő

Anyakönyvi hírek 2005. második félévéről:

Megkereszteltük:

Hevér Tamás és Serczel Ivett 2. gyermekét, Leventét,
Komlós András és Bakos Krisztina 1. gyermekét, Ákost,
Sütő Csaba és Kosznovszki Mária 1. gyermekét, Nikolettét,
Dér Béla és Lóránt Annamária 3. gyermekét, Lilién, Annát,
Sallai János és Eötvös Gyöngyi 1. gyermekét, Sára Fruzsínát,
Szőke Mihály és Varga Edit 1. gyermekét, Fannit,
Vas Zsolt és Máczsa Sarolta 1. gyermekét, Dorottya, Sárát,
Erm Róbert és Deák Zsófia 1. gyermekét, Róbert, Emilt,
Babicz Péter és Lehoczki Zsuzsanna 1. gyermekét, Liliána,
Barbarát,
Netkovszky Kálmán és Szűcs Krisztina 2. gyermekét, Márton,
Richárdot,
Ballai Sándor és Csáková Zsuzsanna 3. gyermekét, Boglárkát

Felnőttként megkeresztelkedett:

Kiss Virág

Eltemettük:

Ballai Jánost 76 éves, Hodos Tamás 34 éves,
Fehér József 62 éves, Veres Józsefné 85 éves,
dr. Adamis Gézánné 85 éves, Fehér János 79 éves,
Szautner Jánosné 78 éves,
Balogh Ferenc 78 éves testvéreinket.

Esküvőt tartottak:

Banai Miklós és Pál
Krisztina,
Koi Tamás és Császár Ildikó,
Kelemen Zsolt és Jámbor
Gabriella,
Semsei Zoltán és Kis Virág,
Potecz Attila és Nagy Márta

Kelemen Zsolt és Jámbor Gabriella

Istentiszteleti és egyéb alkalmaink

Gyülekezeti istentisztelet: vasárnap de. 8 és 10 órákor

Gyermek istentisztelet (és megőrzés 3 éves kortól):

vasárnap de. 10 órákor

Biblióra: hó első kedd este 8 órákor

Asszonykőr: hó első péntek du. 5 órákor

Baba-mama kör: kéthetente péntek de. 9 órákor

Kis-ifjúsági óra: pénteken du. 6 órákor

Középiskolás bibliakör: pénteken este 7 órákor

Felnőtt konfirmációi óra: csütörtökön este 8 órákor

Konfirmációi óra I. éveseknek: kedden 3 órákor,

II. éveseknek kedden 4 órákor

Énekkari próba: vasárnap de. 9 órákor

Ref. Gimnazisták áhitata: hétfőn reggel 8 és 9 órákor

a templomban

Úrvacsorai bűnbánati alkalmak: karácsony és húsvét egész

héten, többi ünnepek előtt szerdától péntekig este 7 órákor

Adventi hangversenyek: a négy adventi vasárnapon

de. 11 órákor

Hittanórák: központi iskolák 3-5.oszt.: csütörtök 3 órákor,

1-2.oszt.: csüt. 4 órákor

Barcsay Iskolában: pénteken du. 2 órákor,

lzbégi Iskolában: szerdán du. 3/4 3-kor

Az eklézsia humorából

Jézus a földön járt, eccé összetanákozott a halászkocsa, hábár tanítványai közt is vót halász, de azok amott vótak. Itten a Tiszárú van szó, és azt kérték a halászkocsa Jézustú, hogyha töheti, hát tőgyön má egy csodát ővelük is, hát annyira e fáradsnak, mikó fölfelé köll evezni, hogy nem lehetne azt mögtőnni, hogy az egyik ódala arra folyják, a másik mög emerre folyna.

- Mőg lehet.

Űgy is lött, az egyik odala erre folyt, a másik mög arra. Igen ám, de nagyon ellustultak a halászkocsa. Akkó aztán azt mondta, hogy:

- Ez így nem jól van.

És visszacsínálta, és aztán:

-Na, hogy még segítsek rajtatok, ne legyetek ennyire ellazúva, ellustúva - akkor teremtette a szűnyogokat is, hogy járjon a kezük is közbe, mikor a vizen vannak, ne csak űjenek a csónakban.

(Zsótár Ferenc, Mindszent. Bosnyák Sándor gyűjtése, in: Magyar Biblia, 2001)

*"Áldott az ember, aki az Úrban bízik,
és akinek a bizodalma az Úr, mert olyanná lesz,
mint a víz mellé ültetett fa."*

Alig több mint egy hónapja járunk iskolába, és már zajlik körülöttünk az élet. A tanévnyitó előtt gólyáink - az 5. a, a nyelvi előkészítő osztály és a 9. a. osztály - Tahiban, a Sion-hegyen táboroztak. Gólyáink minden évben itt töltik a nyári szünet utolsó napjait, így van idejük és lehetőségük, hogy megismerjék egymást és osztályfőnöküket, halljanak az iskolánkról, a tanárokról. Szép hagyománnyá vált, hogy a táborban "öreg diákjaink" egyengetik gólyáink "első lépéseit".

Az új olvasóteremben

Az 2005/2006-os tanévre 358 diák iratkozott be. Istennek hála, nemcsak a diákok száma gyarapszik, hanem szépen lassan az iskola is. Tavasz óta újra halljuk a már jól megszokott építkezés zaját - ez az iskolai életünkhöz szinte már hozzátartozik, de ennek köszönhetően mindig új épületrészt vehetünk birtokba. Így volt ez szeptember 30-án is, amikor az iskola legújabb részét, a könyvtárat avattuk a tetőtérben. Ezzel régi álmunk vált valóra, hiszen nemcsak a könyvek állnak a diákok rendelkezésére, hanem az olvasóterem is, ahol mindenki kedvére olvashat, kutathat, készíthet dolgozatot, beszámolót. A tanév során 4 diák lehetőséget kap kiemelkedő tanulmányi munkájának köszönhetően, hogy számítógéppel felszerelt, saját kutatóasztallal rendelkezzen.

Avatás előtt

Az avatás ünnepélyes keretek között zajlott. Sokan munkálkodtak azon, hogy ez az álom végre megvalósuljon, és sokan ünnepeltek velünk. Az istentiszteleten Fónagy Miklós, esperes úr hirdette az Igét. Aki ellátogat iskolánkba, az aulában láthatja azt a kis makettet, amely a leendő, kész iskolát ábrázolja. A jövő feladatai közé tartozik a tetőtérben a gyülekezeti terem, valamint a tornaterem megépítése. Októberben elindultak a sakkörök, így a csillagász sakkör is.

Nekik és a jó időnek köszönhetően október 3-án gyönyörködhetünk a részleges napfogyatkozásban. A gólyaavatásra október 9-én került sor. Rendhagyó alkalmunk ez, ahol ünnepélyes keretek között fogadjuk be az iskola közösségébe az új diákokat. Az avatás délelőttjén sokszínű műsort láthatott, aki ellátogatott a PMK-ba. Énekeltek a Csipkefások és a kis Csipkebimbók, táncolt a 7. osztály, valamint versek, citerások és a 777 Volt együttes szórakoztatta a szülőket, diákokat.

Tetőtér tetőtérben

Az előttünk álló hetek szintén színesnek ígérkeznek. Októberben rendezzük meg a Tentament, ahol diákjaink megmutathatják, milyen tudományos munkát, dolgozatot készítettek kedvenc tantárgyukból. Ha már a tudományoknál tartunk, október 13-án tartottuk a Bolyaiak természettudományos szaktanterem névadó ünnepségét.

A kulturális és tudományos programokon kívül lesz időnk és lehetőségünk lazítani is, hiszen az osztálybulik mellett gólyabulit és gólyabált is tartunk.

Farkas Adrienn tanár

Kedves Testvérek!

Az 1998. novemberében újjáalakult Szentendrei Református Kórus. Isten kegyelméből új évadot kezdett szeptemberben. Gyülekezetünk zenével szolgáló közössége továbbra is az istentiszteleteken való közreműködést tartja fő feladatának. Havi rendszerességgel keresztelőkön, egyházi ünnepeinken énekelünk saját templomunkban, emellett egyházi és világi kórustalálkozókon veszünk részt, kirándulunk valamely református gyülekezetet felkeresve. Mindig öröm számunkra, ha egy-egy ilyen látogatásunkat követően a vendéglátó gyülekezetben kórus alakul, vagy a betöltetlen kántori feladatok ellátására szüksége támad az ottani presbitériumnak. Kórusunk olykor hangversenyeken is részt vesz. Itt hosszabb műsorral szerepelünk, szélesebb repertoárral, mint amikor istentiszteleti liturgia keretében szolgálunk. Saját okulásunkra, szereteteink és gyülekezetünk örömeire a koncerteket rögzítettük. Ezek a CD lemezek kérhetők, megrendelhetők az iratterjesztésben.

Az őszi-téli időszak eseményei

Október 16. vasárnap 16 óra Egyházmegyei Kórustalálkozó Tahiban a református templomban.

Október 30. du. 6 óra Reformáció ünnepe

November 27. Advent első vasárnapja- istentiszteleti szolgálat

Ökumenikus Kórustalálkozó Adventben -Péter-Pál templom

Kórusunk folyamatos működéséhez elengedhetetlen a próbákon való rendszeres részvétel. Sajnálatos módon kevesen tudják vállalni a napi munka, családi teendők, sok más szolgálat mellett az énekkari tagságot. Mégis arra biztatunk minden énekelni vágyót (nem csak a kottát olvasókat, énekelni tudókat!), hogy szolgálják ily módon is az, Úr Istent!

"Énekeljete az Úrnak új éneket"

(149.Zsoltár 1 vers)

Bokorné Forró Ágnes

karnagy

A szimbolikai értelmezések szerint a kehely más edényekhez hasonlóan a befo-gadás jelképe. Ahogy a kelyhet sok min-dennel teletölthetjük, lapunk ezen oldalát is igyekszünk a legváltozatosabb témákkal színesíteni. A gyűlekezet fontosabb eseményei mellett olvashatunk itt filmekről, könyvekről, kiállításokról.

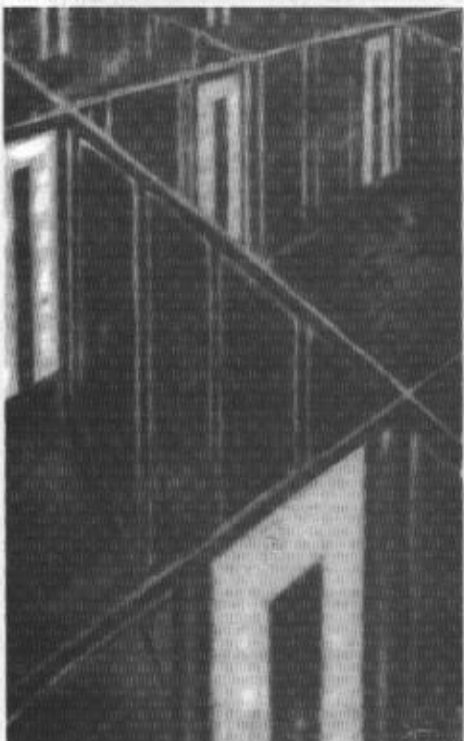
Szándékaink szerint a hitbéli elmélyülést szolgáló alkotások ismertetése mellett igyekszünk a populárisabb műfajokba is betekintést nyújtani.

Berényi Marianna

Kis Tóth Ferenc Kiállítása Szentendrén

Rövid ideig, összesen két hétvégén lehetett megtekinteni a Vajda Lajos Stúdió pincegalériájában Kis Tóth Ferenc legfrís-sebb műveit, amelyeket "Terror Tere" összefoglaló címmel adott kiállításra. Pedig a cím sokat mond a magyar történelemről - miközben nálunk boldogabb országok pol-gárai még igazán fogalmat alkotni sem tudnak erről a témáról. A kiállítást október 6. időszakra nyitották, de az egyik, éppen-séggel a főmű (Gyász, 1956, triptichon) a magyar történelem más, szintén erőszakról meggyötört időszakát is idézi.

Tisztelgés ez a kiállítás a szenvedés és a sírhantok előtt, s talán nem véletlen, hogy nemzeti színeinken kívül (amelyekből azonban szigorúan mindig csak egyetlen jelenik meg egy képen) a fehérrel és a feketével találkozni legtöbbször a nagyméretű képeken.

Kis Tóth Ferenc - Terror Tere

Mondhatja valaki, hogy bizonyos dolgo-kat jobb elfelejteni s talán igaza is van. De ezek a művek és ez a kiállítás nem a sebek feltépésének szándékával született, hanem olyasmí, mint a Karamazov testvérek-ben a sztárec titokzatos térdre borulása az egyik főszereplőre előtt: főhajtás és mélyen emberi tisztelgés annak tengernyi szenvedése előtt. Sajnos, kevesen figyel-nek oda a modern alkotókra: pedig az ő elvontabb formáik is lehetnek üzenettel tel-tek, szépek és igazak. Modern életünkben egyre több elvont képet, jelet kell megértenünk, akár csak a metrón utazva is, és azt se feledjük, hogy a betűk is, amiket olvasunk, maguk is jelek, amik megfejtésre várnak - csak éppenséggel ezeket már gyermekkorunk óta ismerjük és használjuk. Kis Tóth Ferenc jeleit nem nehéz megfej-teni. A címek is sokat mondanak: Megtört párhuzamosok, Hantok, Vörös paravánok, Gyász 1956, Terror Tere I. és II., A nagy szőnyeg, Tűzzel-vassal. Ezeken a képeken háromszögekkel, négyszögekkel találkozni, de a figyelmes szemlélő rálehet akár a széttört, darabjaira szedett Kossuth-címer egy-egy motívumára, vagy a börtöncella-szerű építkezés architektúrájának rajzo-latára is.

Legmegrendítőbb a három képből álló triptichon. Középponti, tengelyesen szervező képén ég és föld találkozik két, egymásra csúcsával állított pajzs for-májában, amik azonban egy homokóra nyakát is tehetik. Két háromszög csúcsa érintkezik itt s ami fölül, az ég felől van, az fehér és tiszta, amivel alulról érintkezik (vagy amivé leperog belőle az idő), az már fekete és sírhant. A triptichon jobb és bal oldali képein pedig földbe ástott, majd visszatemetett sírgödör mélyül a szemünk elé egyszerű négyzetek formájában, az egyik oldalon fehér-feketével, a másikon fordított színekkel - ami veszteség és halál, amit gyászolunk, az a másik oldalon fehéren világító tartalom, fény és tisztaság.

Kis Tóth Ferenc a Képzőművészeti Egyetemen tanít, de egy alföldi tanyán elvonultságban él és dolgozik. Amikor a Szentendrei Református Gimnázium szervezésekor 1995 decemberében képzőművészeti aukciót hirdettünk és adomány műveket kértünk művésztől az iskolaindítás javára, szentendrei festő bará-tai révén megtudva ezt, képet ajándékozott a célra. Az a kép akkor - jelentős ára miatt - nem kelt el, de ma is gyűlekezeti termünk falát díszíti.

dr. P. Tóth Béla

Mi múlik rajtunk?

"Életet és halált adtam előtökbe, az áldást és az átkot: válaszd azért az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod, hogy szeresd az Urat, a te Istenedet és hogy hallgass az ő szavára és ragaszkodjál hozzá, mert ő a te életed és a te életednek hosszúsága."

(V. Móz 30, 19-20)

KÖNYV

WILLEM VAN'T SPIJKER:
KÁLVIN ÉLETE ÉS TEOLÓGIÁJA

Fordította: Galsi Árpád

Kiadja: Kálvin János Kiadó, Budapest,
2003161 oldal, 1100 Ft

Környezetünkben gyakran hallhatjuk, hogy bennünket, reformátusokat kálvinista-ként, Kálvin János követőiként tartanak számon. Mi, akik elsősorban Jézus Krisztus nyomdokain szeretnénk járni, sok-szor elfelejtkezünk azokról a prédiká-torokról, teológusokról, akiknek köszön-hetjük vallási intézményünket, hitelveinket. Most, a reformáció ünnepe, a protes-tantizmus egyik legnagyobb hatású prédikátorának és gondolkodójának, Kálvin Jánosnak az életművéről szóló könyvet szeretnénk olvasóink figyelmébe ajánlani. A két éve Galsi Árpád fordításában megje-lent könyv nem csak a vallástörténeti szak-irodalom palettáját színesíti, hanem a történelem, valamint a protestáns teológia iránt érdeklődők számára is érdekes olvas-mány lehet. Willem van't Spijker könyvéből betekintést nyerhetünk Kálvin János (1509-64) életútja mellett a 16. századi francia történelemben, Párizs, Bazel, Genf, Strasbourg egyházi múltjába. Megismerhetjük a reformáció második nemzedékének vitáit, képet kaphatunk arról, hogy Kálvin milyen nézeteket vallott a kor egyházszervezeti, teológiai dis-putáiban. A szerző következetesen áttekin-ti Kálvin főbb műveit, leveleit és a róla szóló forrásokat, elemzi a híres genfi prédikátor máig is tetten érhető hatását. Kálvin János élete kitűnő példa, hogyan lehet egy életen keresztül hitben és tudásban fejlődni, és a hitbéli meggyőződés mellett kiállni.

FEKETE KEFE

Rendezte: Vranik Roland

A Fekete kefe az elmúlt évek magyar filmművészetének egyik legkiemelkedőbb alkotása. Az elsőfilmes rendező műve nyerte a magyar filmszemle első díját, Pohárnok Gergely pedig a legjobb ope-ratőrnek járó kitüntetést vihette haza. A film fekete-fehér képei egy kiüresedett világba kalauzolnak el bennünket, ahol négy fiatal kéményseprő illetve egy "újfajta aranyat tojó" kecske 24 órás történetének lehetünk részesei. A sztori egyszerű: hogyan lehet néhány ezer forintos adósságot rövid idő alatt megtöbbszörözni, miképp lehet egy kis zűrből mélységes slamasztikába kerülni. A film látszólagos lassúsága ellenére pörög, kakasviadal, drog, lopás, kecskevér teszi izgalmassá az eseményeket, miközben modern generációs problémákkal, (kis és nagy)egyház - kritikával találjuk szemben magunkat. Bátran ajánljuk mindazoknak a filmet, akik szeretnek nevetni, és nem ijed-nek meg egy kis provokációtól sem!

Rovatunk a mindennapok égetően aktuális kérdésével foglalkozik a laikus hívő álláspontjából. Az Ige fényében kéri a tájékozódást nehéz élethelyzetekben. Töprengéseink akkor lesznek igazán eredményesek, ha a Kedves Olvasó is csatlakozik hozzájuk, s megosztja velünk véleményét, tapasztalatait. S mindenekelőtt, ha imádkozó szívvel kéri Isten útmutatását töprengéseinkben.

Válás és vallás

(Elovasandó igeszakasz: Máté 18, 3-9)

Amikor először hallottam azt a statisztikát, hogy ma Magyarországon minden második házasság válással végződik, nem hittem a fülemnek. Ma már elhiszem. A munkahelyen, a barátok, ismerősök körében, a szomszédok között is minduntalan elvált vagy éppen válófélben lévő embertársainkkal találkozom. A válás ma már egyre gyakoribb a hívő közösségekben is. S ami a legriasztóbb: ha mindkét házasság fél hívő - vagy mondjuk így - vallásos ember, a válás néha gyötrelmesebb, mint a nem hívők esetében. Utóbbiak között számos esetet ismerek, amikor ugyan a szeretetkapcsolat már rég kihűlt, de lassan "normalizálódnak" az élet. Ha nagy ügyel bajjal megegyeztek a gyermekek elhelyezésében, s megosztottak az anyagiakon, egyfajta korrekt, "üzleti" viszony keretében tartják a kapcsolatokat, s legalább nem tetézik a csődöt a háborúság állandósításával. A válófélben lévő vallásos ember lelke azonban egyetlen égő seb, s ezért tettei, reakciói olykor rosszabbak a hitetlenekénél. Bármily borzasztó ezzel szembenézni, könnyen megérthetjük az okát: a hívő embernek nemcsak a házassága megy tönkre, hanem hitélete is megínog: "lelkében is kárt vall". Hiszen Isten előtt fogadott örök hűséget élete párjával, és most ezt a fogadalmát is megszegi. Válófélben lévő vallásos embertársaink vész helyzetben vannak, talán életük legmélyebb válságában szenvednek, ezért nagy szeretettel és féltő gondnal kell feléjük fordulnunk. Az alábbiakban két oldalról próbálom megközelíteni ezt a tragikus élethelyzetet.

Először azt vizsgálom, mi zajlik le a válófelek lelkében. Másodszer azon töprengök, ismerősként, barátként, a hívő közösség tagjaként mit tehetünk értük. A válásba sodródott vallásos ember lelke beteg. Nagyon gyakran orvosi értelemben is az depresszióba esik, amikor váratlanul szembe találja magát házastársa hűtlenségével, vagy a családi élet felbomlásának perspektívájával. De "betegségnek" nevezem azt az állapotot is, amikor a psziché nem a valóságnak megfelelő képet fest a külvilágról. A válásos ember különösen hajlamos rá, hogy társát a lehető legsötétebb oldaláról lássa, hiszen valahogyan maga előtt is meg kell indokolnia az Isten előtt kötött szövetség felrúgását: "A házastársam soha nem szeretett (eléggé) engem. Tönkretette az életemet. Most döböntem rá, hogy ki mellett éltem." Ezek és más efféle kijelentések arról tanúskodnak, hogy a panaszos elvesztette a józan mérlegelést, az önkritika és a másikkal szembeni méltányosság képességét. A másíknak ez a végletesen beszűkült, egyoldalú szemlélete vezet ahhoz a tragikus helyzethez, amikor a volt házastársak már képtelenek beszélni egymással. Felfogni sem hajlandók, amit a másik mond, akinek már pusztán jelenléte is fájdalmat okoz. Vannak ugyan szélsőséges kivételek, a házasságok túlnyomó részét mégis két ember együttes munkával teszi tönkre. Vagy inkább az el nem végzett munkával? Menyasszonyommal Molnár Miklós nagytiszteletű úrhoz jártunk jegyesoktatásra. Egyszer azt mondta, hogy a házasság olyan, mint egy érzékeny növény, kényes virág, amelyet naponta gondozni kell. Ha az odafigyelés öntöző vize, a bizalom termőföldje, és a szeretet napsugara hiányzik, a növény elpusztul.

A válásba sodródott vallásos ember a rejtőzködés és a kapcsolatkeresés malomköve között őrlődik. Szégyelli állapotát, rejteni próbálja a családi bajt, még akkor is, ha nem ő lépett ki a házasságból. Ugyanakkor helyzete baráti, közösségi kapcsolatait is szétzilál(hat)ja.

A barátok és ismerősök hol az egyik, hol a másik fél pártjára állnak, vagy inkább zavartan hátra lépnek, és elhatárolódnak. Pedig a válás nem magánügy. Az esküvőn a menyasszony és a

vőlegény Isten színe előtt, a gyülekezet közösségében pecsételte meg eljövendő közös életük szövetségét, s fogadalmukat a lelkész áldja meg. Igaz, az esküvői szertartásban a gyülekezet nem tesz fogadalmat az egybekelők támogatására, mint a keresztelező, még sincs rendjén, hogy ami a közösségben, nyilvánosan kötött, annak felbontása immár egyetlen kényszerű nyilvánosság előtt zajlik: a bírósági tárgyalóteremben. S beszélhetünk-e magán-ügyről, amikor a válások következménye generációk további sorsát mérgezi meg. Statisztikák szerint az elvált szülők gyermekei maguk is sokkal könnyebben bontják fel házasságukat. Nem csoda. A szülői minták követése óhatatlanul beléivődik a formálódó gyermek sorsába. Ha e fogékony korban a kamasz fiú azt tapasztalja, hogy "a nő" megunható, lecserélhető partner, ha kislány azt látja, hogy a "férfi" megbízhatatlan, hűtlen társ, s ha a szülők egymást ócsárolva igyekeznek meghódítani vagy kisajátítani gyermekük szívét, akkor ezek a gyerekek meghasonlott lélekkel és a legrosszabb útravalóval indulnak saját párkapcsolataik felé. Egy fiú egyszer azt mondta perlekedő szüleinek: "Ne akarjátok, hogy én döntsek helyettetek. Én nem vagyok felnőtt." A válások szörnyű következménye, hogy túl korán, erőszakosan felnőtte teszi a gyermekeket, és olyan életkérdésekkel terheli meg őket, amelyeket nem tudnak elhordozni.

Mit tehet hát a kívülálló a válófélben lévő barátaiért, ismerőseiért? Erről végképp csak töprengeni tudok, megbízható receptet nem ismerek. Talán könnyebb megmondani, hogy mit ne tegyünk. Ne ítélkezzünk - még akkor sem, ha néha oly egyértelműnek tűnik, ki a vétkes. Aki megcsalta a feleségét, aki egyedül hagyta férjét a gyerekekkel, aki agresszivitásával elüldözte otthonról az anyát ...- nem folytatom. Ilyenkor érthető módon harag támad az emberben a nyilvánvaló bűn láttán. De ne feledjük, aki a nagyobbat vétette, épp az van nagyobb veszélyben. Aki őrlődve gyűlölködik, annak betegbb a lelke. Vajon milyen "esélyeink" lennének nekünk magunknak is, ha Jézus - méltán haragudva -, érdemei szerint bánt volna a parázna asszonnyal? Egy másik kísértés a "Mi bezzeg különbek vagyunk" gondolata: Adjunk hátát Istennek, hogy szeretettel házaságban élhetünk, és a szomorú intő példákön okulva gondozzuk kétszeres figyelemmel ezt a "törékeny virágot", de ne essünk a templomban öntelten imádkozó farizeus bűnébe.

Ennyi azonban még mindig nem segít bajbajutott embertársainkon. Azt hiszem, a legtöbb, amit tehetünk válófélben lévő barátainkért, hogy kapcsolatban maradunk velük. Meghallgatjuk őket, és felajánljuk a segítségünket. Akkor is, ha nyilvánvalóan egyoldalúan látják helyzetüket, és tévesen ítélik meg saját szerepüket, akkor is, ha gyűlölettel viseltetnek volt házastársuk iránt. Persze nem kerülhető meg, hogy figyelmeztessük őket: tévúton járnak.

"Ne tekintsetek őket ellenségnek, hanem intsetek, mint testvéreketek." Alighanem ez a legnehezebb: a szelid de határozott szó megtalálása. Meg kell próbálnunk kifejezni számukra, hogy nagy bajukban nincsenek egyedül, aggódunk értük, s imádkozunk értük, mert életük súlyos betegségéből csak az Áldott Orvos gyógyíthatja meg őket.

Farkas Zoltán

Olvassuk a Bibliát naponta!

Bibliaolvasó kalauzunk minden vasárnapra egy zsoltárt is kijelöl számunkra a napi ó- és újszövetségi olvasnivaló mellé, mintegy ünnepi ajándékként. Október 23. ez évben nem csak vasárnap, hanem nemzeti ünnep is, és erre az így kettősen is ünnepi napra a 139. Zsoltárt kapjuk olvasmányul.

Jelen van ebben a több évezredes imában Isten mindenütt jelenvalósága feletti öröm megkapó költői képekkel, de benne van az ő gondolatainak ellenszegülők ítélete is. Olvassuk lelki haszonnal! Csak egyetlen ízelítő az igéből:

"Nem volt elrejtve előled az én csontom, mikor titokban formáltattam és idomítottam, mintegy a föld mélyében. Látták szemeid az én alaktalan testemet, és könyvedben ezek mind be voltak írva: a napok is, amelyeken formáltatni fognak; holott egy sem volt még meg közülük."

(Zsolt. 139,15-16)

Nem nőhettünk az égisz

Interjú Bolyki Jánossal, Szentendre egykori lelkipásztorával

- Dr. Bolyki János professzor úr a Ráday utcában lakik. Az ajtaja melletti folyosó már az internárusé. Igen úri dolga volt, amíg tanított, csak átsétált, ki se kellett lépnie az utcára!

- Igen ez így volt. A munkahelyemre huszonkét éven át csak átsétáltam. De voltak ám más séták is életemben. Huszonnyolc évig tartott lelki pásztori munkám kicsiny falvakban, vidéki kisvárosokban, s innen "sétáltam át" a teológiára. Most már nyugdíjasként sétálgatok. 1970 és '82 között működtem Szentendrén. Különleges státussal mentem oda: elődöm Afrikában szolgált, de nem adta föl lelkési állását. Így engem Etyekről, ahol egy egészen kicsi református gyülekezetben dolgoztam, "szabadságra" küldtek Szentendrére. Ám a helyettesítés után ott is maradtam, mert elődöm nem ment vissza, Debrecenbe ment tanítani.

- Milyen volt akkoriban a szentendrei gyülekezet?

- Egyik rétegét alkotta az a reformátusság, amelyiknek szülei érkeztek ide a tiszta református Szentendrei sziget négy gyülekezetéből, Monostorról, Pócsmegyerről, Tahiból meg Kisorosziból, mert itt találtak munkát a HÉV-nél vagy a gyárakban. A szentendrei őslakos reformátusok száma elenyésző volt. A másik réteg az '52-es budapesti kitelepítést követő kitelepítési hullámmal érkezett. Ők nem lakhattak Pesten, de munkahelyük továbbra is a fővárosban volt. Az egykori úri osztályhoz tartozó katonatisztek, földbirtokos családok sarjai választották lakóhelyül Szentendrére. Népesebb réteget jelentettek a Szabolcsból áttelepülők, akik itt olcsó kis kertet vásároltak, s rá igen nagy erőfeszítéssel házat építettek a munkalehetőség reményében, ami szülőföldjükön nem adatott meg nekik. Újabb réteget képezett az eleinte csak itt nyaralók, majd megöregedve itt letelepülők csoportja.

- Hogyan lehetett őket egy közösségbe kovácsolni?

- Úgy, hogy elődöm - igen bölcsen - mindegyik rétegből választott presbitereket, a kitelepített törvényszéki bírótól kezdve az egyszerű szabolcsi parasztemberig, sőt nincstelenig. Összekovácsolta mindannyiukat a hit, az egyház szeretete.

- Hány tagú volt ebben a vallásgyakorlás szempontjából sem könnyű időszakban a gyülekezet?

- 1200 reformátusról tudunk. Fenntartói járulékkal vagy más módon hozzájárult a fele, az átlag vasárnapi templom-látogatottság (a nagy ünnepeket leszámolva) 80 fő volt.

- Milyen volt ekkoriban a hívő ember élete? Az állami nyomás valamennyire lazult már, de mennyire?

- Az állami nyomást elsősorban a hittan-beíratásoknál lehetett tapasztalni. Egyszer feleségemnek, aki sorban állt, hogy kisebbik fiunkat beírassa hittanra, magyarázni kezdte a soros tanítónő, hogy az evolúcióval nem lehet a Bibliát összeegyeztetni, mire egy ismerős tanítónő rászólt, hogy hagyj már, ez a tiszteletes úr felesége! Sokan annyira becsületes munkát végeztek, hogy elnézték hitüket. Megint mások olyan területen dolgoztak, ahová nem vágyakoztak az emberek. Így járt Murai Imre bácsi, aki csendőrnél volt, majd a szocializmusban Ózdon, a bányában kapott munkát. Ott történt vele, hogy istentiszteleten a besúgó előtte ült a padban, s őt olyan méreg fogta el, amikor látta, hogy jegyzetel, hogy borzasztó hangosan énekelte a fülébe a zsoltárt, hogy észrevegye. Kitétek állásából, de vissza is vették, mert a kommunizisták nemigen akartak a bányában dolgozni. De tapasztaltunk jóindulatot is részükről. Feleségemet beprótesztálták a szigeten élő lelkésznek a tanácsra, a gondnokságra. Akkor mozdították el onnan, de azonnal, amikor szóvá tette, hogy valaki jelentést írt arról, hogy húsvétkor mennyi fiatal jelent meg a templomban. A tanácselnök azt mondta, hogy magát most el kell küldenem, de ígérem, szerzek egy jobb állást. Szerzett is! Tehát nem fekete és fehér, hanem sokkal árnyaltabb volt a kép. Nehezebb volt a katolikusok helyzete, mert jóval nagyobb létszámuk miatt, a figyelem jobban rájuk irányult. Hozzájuk képest mi szélvédett helyen voltunk, nem mi álltunk a célszeresztben.

- Mertek-e az istentiszteleten kívül egyéb programokon részt venni a hívek?

dr. Bolyki János 1982. decemberében köszönti az új lelkipásztort

- Mertek. Én voltam a kelleténél gyávább, mert a fiatalokkal két-szer-háromszor kirándultam csak. Az öreg gondnok bácsi gyakran mondta is, hogy a Pásztor (ő volt az elődöm) többször ment. Egy dolgot elmesélek, amiből láthattuk, hogy mi bizony nem nőhettünk az égisz: Ady Endre centenáriuma készülve elhatároztuk, hogy istenes verseiből rendezünk egy estet: az egyházmegye 47 gyülekezte közül háromból eljöttek, ami vagy százötven embert jelentett. Olyan lelkes és neves segítők akadtak, mint Mensáros László, aki, amikor a tiszteletdíjról kérdeztük, azt felelte, nem képzelik, hogy én az egyháztól pénzt fogadnék el. Itt volt Jancsó Adrienne, meg az az idős bácsi, aki elsőként zenésítette meg József Attila verseit, amiket Faragó Laura énekelt. Megvallotta, hogy nyilvánosság előtt akkor először énekelt más műfajt, mint népdalt. Valami negyven versét adták elő akkor Adynak. Csukás Zoltán mondott Adyról bevezetőt, aki negyvenötben Bácskában rekedvén megtanult szerbül, s fordítóként dolgozott. Egy barátomnak, aki riportot készített velem, megmutatott egy cirill betűs oldalt, amiből kitűnt egy latin betűs szó, a "kálvinista". Megkérdezte Csukást, hogy került az oda. A szerbek, mivel nem nagyon tudják, mi az, hogy kálvinista, de a Szerb Írszövetség elnöke úgy jellemezte őt, mint jó magyar embert, aki figyelt a szerb környezetre, s akit nem lehetett ide-oda mozgatni, mert "kálvinista" volt, vagyis kemény nyakú.

- Hogyan került erre a pályára?

- Sem a szüleim, sem én nem gondoltuk, hogy lelkipásztor leszek. Vegyész-mérnöki pályára készültem, amikor 17 évesen azzal ke-restem föl lelkipásztoromat a pasaréti gyülekezetben, hogy engem megszólított az Isten, s én követni szeretném Jézust. Ez '47-ben történt a Lónyai gimnáziumban, de még akkor sem gondoltam papi pályára. Egy másik elhívás volt, amikor Mátraházán gyerekeket nyaraltattunk három, nálam idősebb lelkésszel együtt, - egyikük azóta keresztkomám is lett - amikor egy hang azt mondta, neked is ezt kellene tenned. Első reagálásom a tiltakozás volt a hívő hanggal szemben. Istenem, én nem akarom, mert a református papok nyáron, a kánikulában, fekete meleg posztóruhában bicikliznek és viszik az Úrvacsorát. És én nem szeretnék izzadni. Aztán megtapasztaltam, hogy a lelkési hivatás a nyári izzadásnál sokkal több nehézséggel jár. De soha nem bántam meg. Nem azért választottam tehát ezt a pályát, mert ehhez volt kedvem, hanem mert Isten hívott, s én nem akartam ellenállni.

- Azt sem gondoltam soha, hogy teológia tanár leszek. 28 évig a Duna-mellék különböző településein szolgáltam.

Egyháztörténelemből szereztem meg a doktori fokozatot, egyszerűen azért, mert az egyháztörténet tanárom volt hajlandó a "Természettudomány kérdései a huszadik század teológiai-történetében" témával fogadni, a többi félt. Féltek az esetleges polemizációtól, hogy mégiscsak lehet a hívő ember természettudós, tehát hit és természettudomány összeegyeztethető. Annál is inkább, hiszen hazánkban református papok írták az összes magyar nyelvű természettudományos tankönyvet. Majd Újszövetséget tanítottam huszonkét éven át. Ez az első tanév, amelyben már nem vagyok aktív, csak egy-egy órát vállalok, de könyvet azért írok. Utódóm a katedrán egykori tanítványom lett, akit nemcsak én tanítottam, de hajdan én kereszteltem meg.